

GRUVRUNDAN PÅ BÖLET

Rev 2010-09-23

Gruvrundan är cirka 2,8 km lång och mycket lätt att gå. Följ blå markering. Gå först uppför backen och titta på spelanläggningen till Vretgruvan. Fortsätt sedan västerut på en liten trevlig stig, förbi torpet Larsastugan och ner till grusvägen. Leden fortsätter söderut på stigar till en

avvattningskanal och du kommer slutligen tillbaks till vägen som du följer till ledstarten. Hela tiden ser du gruvhål nära stig och väg. Jämför detaljkartan. Gruvhålen är instängslade eftersom de är djupa och ofta vattenfyllda. Observera också varphögarna med stenkross.

Bölets Gruvor - liten historik

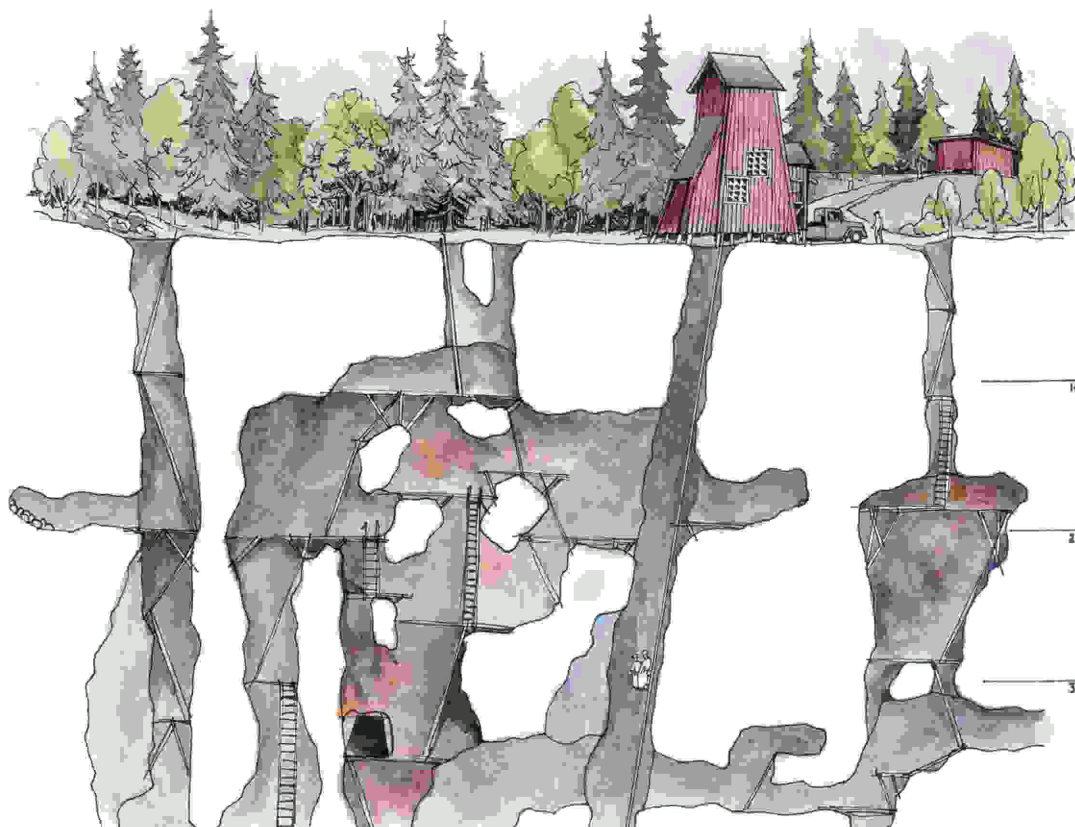
Anton von Boij och hans far Anders skapade under den karolinska tiden ett omfattande brukskomplex i Tiveden, där Bölets gruvor och Granviks masugn ingick.

Malmbrytningen påbörjades redan på 1680-talet och fortgick med vissa avbrott fram till 1946. Den totala malmproduktionen har uppskattats till 33.000 ton, innehållande ca 13.000 ton metallisk mangan.

Ursprungligen hade manganmineralerna endast kemisk användning t.ex. vid glastillverkning. Från 1800-talet har

mangan ingått i legeringar för framställning av kvalitetsstål.

Vid 1800-talets mitt minskade produktionen och periodvis upphörde gruvdriften. Under 1900-talet har gruvorna varit igång 1916-21 och 1943-46, alltså under världskrigen, då importen av mangan låg nere. Vid dessa två tillfällen svarade Wargöns AB, nu benämnt Vargön Alloys AB för driften. 1 januari 1981 köpte Domänverket, nu Sveaskog, området.

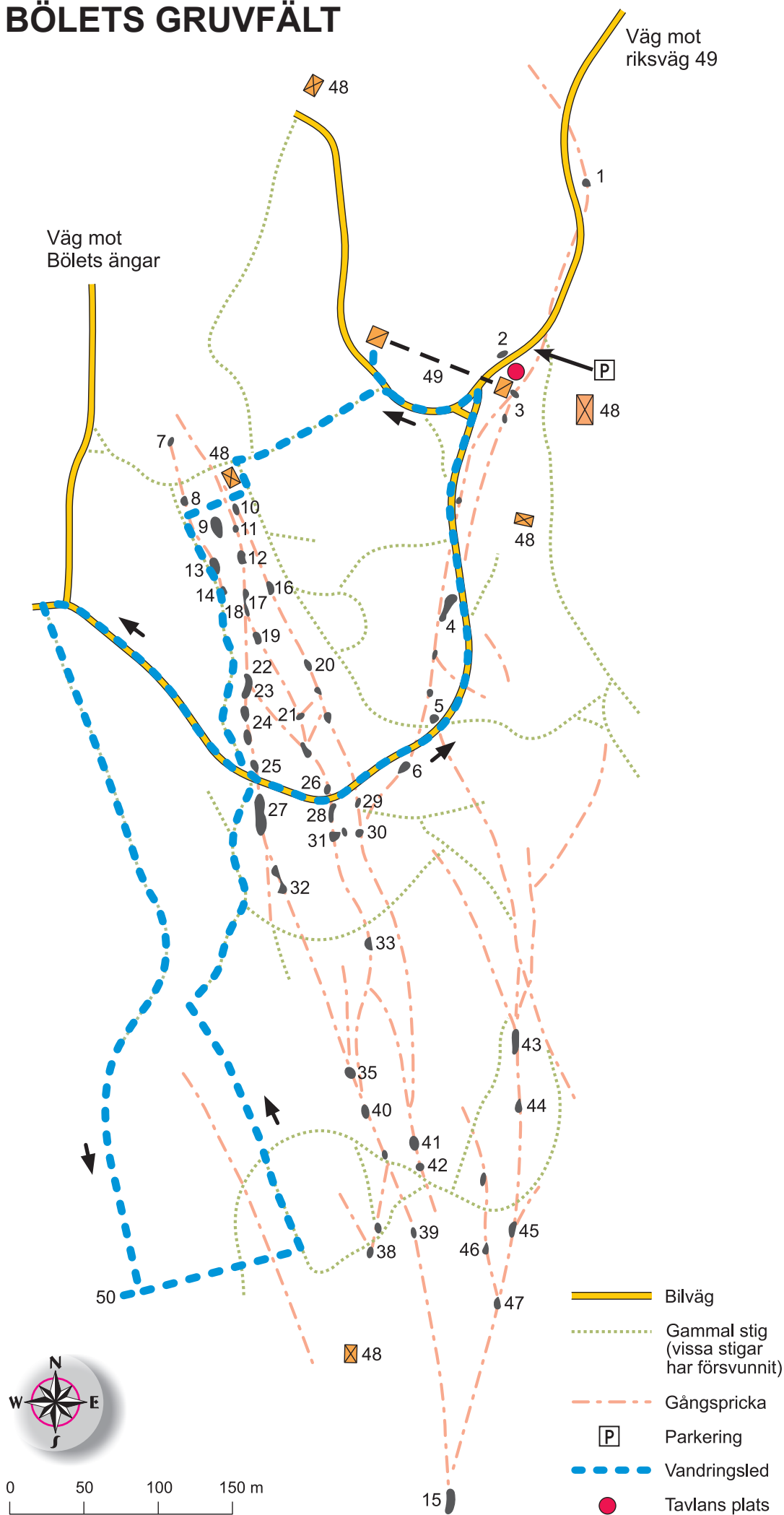
Bilden visar en sprängskiss av Vretgruvans övre del. Akvarell av Reinhardt Grosch.

Själva gruvfältet är 1 km långt och 300 m brett. Inom detta område finns en ansevärd mängd gruvhål, därav 76 större hål, tillhörande 47 olika namngivna gruvor. Skillnaden mellan äldre och senare gruvor är markant. De äldre är till största delen dagbrott, medan senare gruvor utgörs av schakt med en eller flera orter.

Den mest betydelsefulla av gruvorna var Vretgruvan, 250 m djup. För malmens uppföring fanns en stor lave av trä med linspel i separat byggnad. Laven är nu riven men rester av spelanläggningen finns kvar.

Besök gärna Bölets ängar när du gått färdigt Gruvrundan.

BÖLETS GRUVFÄLT

1. Frestaren
2. Försöket
3. Vretgruvan
4. Storgruvan
5. Titthålsgruvan
6. Blåstensgruvan
7. Postsänket
8. Margareta
9. Ladugruvan
10. Tom
11. Richard
12. Paradiset
13. Smidsänket
14. Skripasänket
15. Geschworner
16. Källaren
17. Nygruvan
18. Källarungen
19. Börjes
20. Pilten
21. Jungfrun
22. Lilla Qvicka
23. Stora Qvicka
24. Stora Sänket
25. Hästrumphålet
26. Drottningen
27. Gruvan nr 1
28. Gumsa
29. Svavelstickehålet
30. Ferma
31. Puke
32. Tomsgruvan
33. Kulla
34. Baska
35. Röda Sänket
36. Ulrika eller Lirpa
37. Carl Larsgruvan
38. Svulta
39. Enebuskahålet
40. Tobäcksgruvan
41. Stora Bocken
42. Lilla Bocken
43. Stora Vivet
44. Lilla Vivet
45. Pulsa
46. Lilla Alegruvan
47. Stora Alegruvan
48. Bostadshus
49. Vretgruvans lave och spelhus (laven riven)
50. Avvattning

Kartbilden i huvudsak baserad på SGU geologiska karta av år 1914.